

Šest pitanja nacionalnim organima za standardizaciju

Šest pitanja koja slede se odnose na zahtev da se format ECMA/MS-OOXML prihvati kao IEC/ISO standard. Osim ako nacionalni organi za standardizaciju nemaju ekskluzivne odgovore na svako od ovih pitanja, treba da odbace zahtev i zatraže da Majkrosoft (Microsoft) svoj dosadašnji rad na formatu MS-OOXML ugradi u standard ISO/IEC 26300:2006 (Open Document Format, koji se npr. koristi u kancelarijskom paketu OpenOffice.org).

Ovaj dokument predstavlja siže - više informacije se može pronaći na internetu. [1][2][3]

1. Nezavisnost od određene aplikacije?

Nijedan standard ne sme da zavisi od određenog operativnog sistema, okruženja ili aplikacije. Nezavisnost od određene aplikacije, odn. implementacije je jedno od najvažnijih svojstava bilo kog standarda.

Da li je specifikacija MS-OOXML u potpunosti lišena bilo kakvih referenci na konkretne proizvode bilo kog proizvođača i specifičnih funkcija koje ovi proizvodi uslovljavaju?

2. Podrška za već postojeće otvorene standarde?

Gde god je to moguće i izvodljivo, standardi bi trebalo da budu nadogradnja prethodnog rada na standardizaciji, a ne bi trebalo da zavise od vlasničkih tehnologija koje su vezane za pojedine proizvođače.

MS-OOXML prenebregava brojne standarde - npr. MathML i SVG - koje preporučuje W3C, već koristi sopstvene vlasničke formate. Ovakva praksa predstavlja ozbiljan pritisak za sve proizvođače da koriste Majkrosoftovu vlasničku infrastrukturu izgrađenu tokom prethodnih 20 godina kako bi u potpunosti implementirali MS-OOXML. Veliko je pitanje na koji bi način bilo koje treće lice van Majkrosofta uspeo da podjednako dobro implementira standard kao što to može sam Majkrosoft.

Koje prednosti u ovim oblastima pruža prihvatanje vlasničkih formata na račun standardizacije? Gde ostali proizvođači mogu da pronađu konkurentne, kompatibilne i kompletne implementacije za sve platforme kojima će izbeći nedostižno velika ulaganja?

[1] http://www.grokdoc.net/index.php/EOOXML_objections

[2] http://www.xmlopen.org/ooxml-wiki/index.php/DIS_29500_Comments

[3] <http://www.nooxml.org/arguments>

3. Kompatibilnost sa prethodnim standardima za sve proizvođače?

Jedna od navodnih glavnih prednosti formata MS-OOXML jeste osobina da omogućava kompatibilnost sa prethodnim standardima, što je navedeno i u Internacionalnoj izjavi za štampu ECMA-e. [4]

Od presudnog je značaja za svaki standard da ga može implementirati bilo koje treće lice bez potrebe za saradnjom sa nekom drugom kompanijom, dodatnim informacijama poverljive prirode, ugovorima ili obeštećenjima. Takođe je veoma bitno ne zahtevati saradnju konkurencije da bi se ostvarila puna interoperabilnost na uporedivom nivou kvaliteta.

Na osnovu postojeće specifikacije formata MS-OOXML, da li je bilo koje treće lice, nezavisno od svog poslovnog modela, bez potrebe za dodatnim informacijama i bez saradnje sa Majkrosoftom, u situaciji da ponudi potpunu kompatibilnost sa prethodnim standardima i prebacivanje dokumenata iz zastarelih formata u MS-OOXML na nivou kvaliteta koji se može uporediti sa onim koji nudi Majkrosoft?

4. Vlasnički dodaci

Vlasnički dodaci vezani za određenu aplikaciju predstavljaju dobro poznatu Majkrosoftovu tehniku kojom zloupotrebljava i kontroliše svoj monopol na tržištu operativnih sistema, i prenosi ga na srodna tržišta. Ova tehnika se nalazi u osnovi nasilničkog ponašanja koje je navelo Evropsku komisiju da presudi protiv Majkrosofta 2004. godine, dok Majkrosoft i dalje odbija da stavi na raspolaganje informacije koje su neophodne za ostvarivanje pune interoperabilnosti.

Imajući u vidu ove razloge, sasvim je razumljivo zašto Otvoreni standardi ne treba da dozvole upotrebu vlasničkih dodataka, i da se u ime Otvorenih standarda ne sme omogućiti upotreba ovakvih tehnika koje za cilj imaju sakaćenje tržišta.

Da li format MS-OOXML dozvoljava vlasničke dodatke? Da li je Majkrosoftova implementacija formata MS-OOXML verna definiciji, odn. ne sadrži nedokumentovane dodatke? Da li postoje mehanizmi za prevenciju takvog nasilničkog ponašanja?

[4] http://www.ecma-international.org/news/PressReleases/PR_TC45_Dec2006.htm

5. Dvostruki standardi?

Cilj standardizacije jeste postizanje jedinstvenog standarda, s obzirom na to da višestruki standardi uvek proizvode prepreke za zdravu konkurenciju. Pravidna borba oko standarda je u stvari diverzija čiji je cilj da preuzme kontrolu nad određenim segmentima tržišta, kao što su to u prošlosti pokazali brojni primeri.

Već postoji Otvoreni standard za dokumente, naime u pitanju je Open Document Format (ODF) (ISO/IEC 26300:2006). Oba formata, i MS-OOXML i ODF, zasnivaju se na tehnologiji XML, koriste isto tehnološko polazište te, konačno, imaju iste teorijske sposobnosti. Sam Majkrosoft je član grupacije OASIS, organizacije koja je razvila standard ODF i koja je zadužena za njegovo negovanje. Majkrosoft je znao za ova inicijativu, i bio je pozvan da u njoj učestvuje.

Zašto je Majkrosoft odbio da učestvuje u postojećem radu na standardizaciji? Zašto nije svoje predloge dostavio grupaciji OASIS kako bi bili uključeni u ODF?

6. Pravno siguran?

Da bi se standard uspešno implementirao, neophodno je svim učesnicima u tržišnoj trci omogućiti zaštitu od sudskog gonjenja. Takva zaštita treba da bude jasno definisana, pouzdana i dovoljno široka da obuhvati sve aktivnosti neophodne da se postigne puna interoperabilnost i omoguće jednake šanse za istinsko nadmetanje na njenoj osnovi.

MS-OOXML prati "pakt o neutuživanju" neobično kompleksne i striktno prirode, umesto klasične patentne licence. S obzirom na kompleksnost dozvole, nije jasno koliko zaštite od sudskog gonjenja može zaista da pruži.

Ovlaštan pogled koji bi jedan pravnik bacio na pomenutu dozvolu otkrio bi da ova ne uključuje sve opcione mogućnosti i vlasničke formate bez kojih potpuna implementacija MS-OOXML-a nije moguća. Stoga se može zaključiti da potpunost implementacije formata MS-OOXML nije zagarantovana svima koji žele da dotičnu implementaciju upotrebe, a čak i osnovne komponente ostaju pod znakom pitanja.

Da li je vaše nacionalno telo za standardizaciju uradilo sopstvenu, nezavisnu pravnu analizu o egzaktnoj prirodi dozvole za korišćenje, kojom bi se nedvosmisleno potvrdilo da dozvola zaista pokriva čitav spektar mogućih implementacija formata MS-OOXML?

Na sva ovde postavljena pitanja bi trebalo da odgovore daju nacionalni organi za standardizaciju kroz nezavisne odbore i mišljenja stručnjaka, a nikako ne Majkrosoft i njegovi poslovni partneri koji u vezi sa ovim problemom imaju direktan sukob interesa.

Ukoliko se na svako od ovih pitanja ne može uspešno odgovoriti, nacionalno telo za standardizaciju bi trebalo da glasa protiv predloženog standarda u ISO/IEC.

